

2025

5th Semester Examination (CCFUP : NEP)

SANSKRIT

Paper : MJ 10-T (Single Core Major)

[Indian Epigraphy, Paleography
and Lexicon]

Full Marks : 60

Time : Three Hours

The figures in the margin indicate full marks.

Candidates are required to give their answers

in their own words as far as practicable.

1. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु पञ्चप्रश्नानामुत्तराणि सरलसंस्कृतभाषया देवनागर्या च प्रदत्तानि। 2×5=10

(क) भारतवर्षे प्राप्ताः प्राचीनतमा अभिलेखाः कां भाषामाश्रित्य रचिताः ?

(ख) अशोकस्य गिनारशिलालेखः कस्य शासनकाले लिखितः ?

(ग) रुद्रदाम्नः गिनार-अभिलेखः कस्यां भाषायां लिखितः ?

(घ) ताम्रपत्रलेखः कः ?

P.T.O.

(2)

- (ङ) गुप्तसम्बत् किम्?
- (च) भारतवर्षेलेखनकलायाः प्राचीनता केन प्रकारेण ज्ञायते?
- (छ) अभिलिखे कानि एव लेखन उपकरणानि?
- (ज) अमरकोषः कः? कतिकाण्डाः सन्ति?
2. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु कस्यचिद् चतुष्टयस्य उत्तरं प्रदेयम् (तेषु सरलसंस्कृतभाषया देवनागर्या च कयोश्चिदेकस्योत्तरं दातव्यम्)। 5×4=20
- (क) अशोकस्य गिरनार-शिलालेखस्य महत्त्वम् आलोच्यताम्।
- (ख) टीका लेख्या — Epigraphy
- (ग) Bühler महोदयस्य अभिलेखशास्त्रे योगदानम् वर्णयताम्।
- (घ) अग्नेः पञ्च-पर्यायवाचकानि नामानि लिखत।
- (ङ) प्राचीनभारते लेखनसामग्रीणां नामानि प्रयोजनानि च विस्तरेण लिखत।
- (च) ताडपत्र-भुर्जपत्रयोः उपयोगविषये सम्यकालोच्यताम्।
3. यथेच्छं प्रश्नत्रयस्य उत्तरं प्रदेयम्। 10×3=30
- (क) अभिलेखानां प्रकारान् उदाहरणसहकारेण विस्तरेण च आलोचयत्।
- (ख) प्राचीनभारतीयेतिहासस्य पुनर्निर्माणे भारतीयाभिलेखानां महत्त्वं प्रतिपाद्यताम्।

(3)

- (ग) Conogram इति शब्दस्य कोऽर्थः? इत्यस्य उद्भवः विकाशश्च भारतीयशास्त्रेषु केन प्रकारेण अभवत्तत् विद्वन् मतानुसारेण आलोच्यताम्।
- (घ) अशोकस्य सारनाथस्तम्भलेखस्य विषयः सविस्तरं प्रतिपाद्यताम्।
- (ङ) आदिब्राह्मीलिपेः वैशिष्ट्यानि सोदाहरणं लिख्यन्ताम्। ब्राह्मीलिपेः रूपभेदस्य कारणानि समासतः प्रदीयन्ताम्।